

Валентин ПРИДАТКО
Тарас БЕРЕЖАНСЬКИЙ

АУДИТ
ПОЖЕЖНОЇ та
ТЕХНОГЕННОЇ
БЕЗПЕКИ

Життя безцінне ...

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ
СИТУАЦІЙ**

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

**Валентин ПРИДАТКО
Тарас БЕРЕЖАНСЬКИЙ**

**АУДИТ ПОЖЕЖНОЇ ТА
ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ**

навчальний посібник

ЛЬВІВ 2022

УДК 614.841

П 75

Рецензенти:

Ігор БРЕГІН, начальник управління запобігання надзвичайним ситуаціям ГУ ДСНС України у Львівській області, полковник служби цивільного захисту;

Роман ЯКОВЧУК, доктор технічних наук, доцент, начальник кафедри цивільного захисту та комп'ютерного моделювання екогеофізичних процесів Навчально–наукового інституту цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, підполковник служби цивільного захисту.

Рекомендовано до друку Вченою радою

Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

(Протокол № 9 від 25.05.2022р.)

Придатко, Валентин

Аудит пожежної та техногенної безпеки : навчальний посібник / Валентин ПРИДАТКО, Тарас БЕРЕЖАНСЬКИЙ – Львів: ЛДУ БЖД, 2022. – 214 с. (29 назв).

У навчальному посібнику висвітлено особливості оцінки стану пожежної та техногенної безпеки об'єктів. Ретельно розглянуто методи вирішення завдань сучасного аудиту, які необхідно буде розв'язувати фахівцям суб'єктів господарювання, що надають послуги у сфері пожежної та техногенної безпеки, у практичній діяльності.

Висвітлені приклади доповнюють лекційний матеріал дисципліни, дають можливість комплексного та прикладного вирішення завдань у сфері пожежної та техногенної безпеки, що спрямовані на захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, запобігання виникненню пожеж, обмеження їх розвитку, убезпечення людей, захист матеріальних цінностей, довкілля від впливу небезпечних чинників пожежі.

© Валентин ПРИДАТКО, 2022

© Тарас БЕРЕЖАНСЬКИЙ, 2022

© ЛДУ БЖД, 2022

ЗМІСТ

Передмова	5
Розділ 1. Основи аудиту пожежної та техногенної безпеки	7
Тема 1. Перевірка відповідності даних, поданих у декларації про відповідність матеріально–технічної бази вимогам пожежної безпеки	7
Тема 2. Визначення ступеня вогнестійкості будівель	18
Тема 3. Здійснення перевірки мереж протипожежного водопостачання	27
Тема 4. Визначення відповідності прийнятих проектних рішень до вимог нормативних актів	34
Розділ 2. Аудит систем протипожежного захисту	41
Тема 5. Перевірка відповідності прийнятих електричних провідників до умов навколишнього середовища	41
Тема 6. Визначення пожежної небезпеки приміщень та електроустановок	50
Тема 7. Вибір типу системи оповіщення про пожежу	60
Тема 8. Перевірка працездатності систем виявлення та оповіщення про пожежу	71
Тема 9. Порядок перевірки працездатності систем пожежогасіння	77
Тема 10. Вибір та розрахунок параметрів системи захисту від блискавки	85
Тема 11. Перевірка працездатності та технічного обслуговування системи захисту від блискавки	90
Тема 12. Оцінка вибухопожежонебезпеки процесів транспортування	100
Тема 13. Визначення категорії за вибухопожежною небезпекою	108
Розділ 3. Аудит пожежної та техногенної безпеки об'єктів..	116
Тема 14. Проведення аудиту пожежної та техногенної безпеки навчального закладу	116
Тема 15. Порядок проведення аудиту пожежної та	126

техногенної безпеки закладу охорони здоров'я	
Тема 16. Проведення аудиту пожежної та техногенної безпеки торговельного закладу	141
Тема 17. Порядок проведення аудиту пожежної та техногенної безпеки будівлі підвищеної поверховості	153
Додатки	164
Література	210

Навчання ніколи не вичерпує розум.

(Леонардо да Вінчі)

Стаття 27 Конституції України. Кожна людина має невід'ємне право на життя. Обов'язок держави – захищати життя людини.

Стаття 50 Конституції України. Кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди.

П Е Р Е Д М О В А

Охорона від надзвичайних ситуацій та пожеж в сучасних умовах інтенсивного розвитку науково–технічної революції відноситься до числа найбільш важливих соціально–економічних і господарських завдань.

Питання пожежної та техногенної безпеки закріплені в законодавстві України. Точне і неухильне дотримання заходів пожежної та техногенної безпеки, передбачених нормативними актами, є необхідною умовою запобігання настанню суспільно небезпечних наслідків.

На жаль, ситуація в країні рік від року не надто поліпшується, що викликано науково–технічним прогресом, впровадженням нових технологій, зміною клімату та іншими чинниками. Значна частина надзвичайних ситуацій та пожеж трапляється через порушення елементарних правил пожежної та техногенної безпеки.

Отже, для вдосконалення діяльності органів державного нагляду та контролю ДСНС які оцінюють відповідність об'єктів захисту вимогам пожежної та техногенної безпеки необхідний новий підхід до рівня пожежонебезпеки об'єктів, який би враховував якісні характеристики показників, що впливають на рівень їх пожежонебезпеки та безпеки перебування на них людей.

До таких показників слід відносити не лише наявність, але й надійність систем притипожежного захисту, пожежне навантаження, а також підготовку персоналу та розрахунковий час евакуації людей.

Останнім часом особливий інтерес в галузі забезпечення пожежної та техногенної безпеки набуває робота, спрямована на ліквідацію надлишкових адміністративних бар'єрів на шляху розвитку підприємницької активності. Важливим фактором тут є розвиток системи саморегульованих організацій в області пожежної та техногенної безпеки. Створення таких організацій, які можуть надавати послуги у сфері пожежної та техногенної безпеки – аудіювання, дозволить в перспективі, частково спростити функції держави в особі ДСНС України.

Аудит – це процес, за допомогою якого незалежний експерт накопичує та оцінює інформацію, що піддається оцінці та належить до специфічної господарської системи, для визначення та відображення у висновку ступеня відповідності заявленої суб'єктом господарювання інформації встановленим вимогам та критеріям.

Основна мета аудиторської діяльності – встановлення достовірності стану забезпечення цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки суб'єкта господарювання і відповідності заведеного стану нормативним актам.

Література

1. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 № 877–V. *Офіційний вісник України*. 2007. 25 червня. С. 12.

2. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 02.10.2012 № 5403–VI. *Голос України*. 2012. 20 листопада. С. 68.

3. Про затвердження порядку подання і реєстрації декларації відповідності матеріально–технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки : Постанова Кабінету міністрів України від 05.06.2013р. № 440. *Урядовий кур'єр*. 2013. 03 липня. С. 53.

4. Про внесення змін до порядку подання і реєстрації декларації відповідності матеріально–технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки : Постанова Кабінету міністрів України від 14.02.2018р. № 80. *Урядовий кур'єр*. 2018. 02 лютого. С. 33.

5. Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2015р. №1052. *Урядовий кур'єр*. 2015. 25 грудня. С. 40.

6. Правила пожежної безпеки в Україні : НАПБ А. 01.001–2014. [Чинний з 01.01.2014]. Київ: Офіційний вісник України, 2016. 91 с.

7. Правила пожежної безпеки на ринках України : НАПБ Б.01.005–2017. [Чинний з 21.07.2017]. Київ: Офіційний вісник України, 2016. 24 с.

8. Виробничі будівлі : СНиП 2.09.02–85*. [Чинний з 01.04.2005]. Київ: Держбуд України, 2005. 17 с.

9. Складські будівлі : СНиП 2.11.01–85*. [Чинний з 30.12.1985]. Москва: ЦНДІпромбудівель, 1985. 7 с.

10. Підприємства торгівлі. Будинки і споруди : ДБН В.2.2–23:2009. [Чинний з 19.01.2009]. Київ: Мінрегіонбуд України, 2009. 48 с.

11. Внутрішній водопровід та каналізація : ДБН В.2.5–64:2012. [Чинний з 01.03.2013]. Київ: Мінрегіонбуд України, 2013. 122 с.
12. Водопостачання. Зовнішні мережі : ДБН В.2.5–74:2013. [Чинний з 01.01.2014]. Київ: Мінрегіонбуд України, 2014. 172 с.
13. Опалення, вентиляція та кондиціонування : ДБН В.2.5–76:2013. [Чинний з 01.01.2014]. Київ: Мінрегіонбуд України, 2014. 174 с.
14. Системи протипожежного захисту : ДБН В.2.5–56:2014. [Чинний з 01.07.2015]. Київ: Мінрегіонбуд України, 2014. 128 с.
15. Пожежна безпека об'єктів будівництва : ДБН В.1.1–7:2016. [Чинний з 01.03.2017]. Київ: Мінрегіонбуд України, 2016. 36 с.
16. Громадські будинки та споруди : ДБН В.2.2–9:2018. [Чинний з 01.04.2019]. Київ: Мінрегіонбуд України, 2018. 43 с.
17. Інклюзивність будівель і споруд : ДБН В.2.2–40:2018. [Чинний з 01.04.2019]. Київ: Мінрегіонбуд України, 2014. 64 с.
18. Заклади охорони здоров'я : ДБН Б.2.2–10:2018. [Чинний з 01.04.2018]. Київ: Мінрегіонбуд України, 2018. 96с.
19. Планування та забудова територій : ДБН Б.2.2–12:2019. [Чинний з 01.10.2019]. Київ: Мінрегіонбуд України, 2019. 178 с.
20. Житлові будинки : ДБН В.2.5–15:2019. [Чинний з 01.12.2019]. Київ: Мінрегіонбуд України, 2019. 44 с.
21. Висотні будинки : ДБН В.2.2–41:2019. [Чинний з 01.01.2020]. Київ: Мінрегіонбуд України, 2019. 53 с.
22. Блискавкозахист : ДСТУ EN 62305–2:2012. [Чинний з 01.02.2012]. Київ: ДП «Український науково–дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості», 2012. 104 с.
23. Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою : ДСТУ Б В.1.1.36–2016. [Чинний з 01.01.2017]. Київ: Мінрегіонбуд України, 2016. 31 с.
24. Правила улаштування електроустановок : ПУЕ–2016.

[Чинний з 01.12.2017]. Київ: Міненерговугілля, 2017. 617 с.

25. Воробйов О. Проектування, монтаж, технічне обслуговування установок пожежної сигналізації. Львів : ЛШПБ, 2003. 138 с.

26. Кулаков О., Росоха В. Електротехніка та пожежна профілактика в електроустановках. Харків : ХАПБ, 2003. 366 с.

27. Шадрін А., Коваль М. Профілактика пожеж в електроустановках. Львів : Каменярь, 2001. 532 с.

28. Ференц Н., Павлюк Ю. Пожежна профілактика технологічних процесів в прикладах та задачах. Львів : ЛДУБЖД, 2015. 206 с.

29. Ференц Н., Павлюк Ю. Пожежна профілактика технологічних процесів. Львів : ЛДУБЖД, 2019. 332 с.

Навчальне видання
Державна служба України з надзвичайних ситуацій
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Придатко Валентин Володимирович
Бережанський Тарас Григорович

АУДИТ ПОЖЕЖНОЇ ТА ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ

Навчальний посібник

Технічний редактор *Галина Падик*

Підписано до друку
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк цифровий.
Ум. друк. арк. 13,31.
Наклад 100 прим.